

3.5 Tunnustatud tootjaorganisatsioonide loomise toetamine

Fond	EAFRD
Sekkumisliik ¹	Koostöö
Territoriaalne kohaldumisala ²	Riiklik
Asjaomased erieesmärgid ³	Erieesmärk 3- parandada põllumajandustootjate positsiooni tarneahelas.
Tulemusindikaator(-id)	R.10. Parem tarneahela korraldus: toetust saavates tootjarühmades, tootjaorganisatsioonides, kohalikel turgudel, lühikestes tarneahelates ja kvaliteedikavades osalevate põllumajandustootjate osakaal.
Toetuskõlblikud taotlejad ⁴	Vähemalt kaks omavahel liituvat põllumajanduses tegutsevat tulundusühistut, kelle eesmärk on saavutada tunnustamine tootjaorganisatsioonina maeluministri 09.06.2016. a määruses nr 38 „Tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamine“ alusel ning kes saavutavad selle kuni nelja aasta jooksul alates toetustaotluse rahuldamisest. Põllumajanduses tegutsevad tulundusühistud, kes liituvad tunnustatud tootjaorganisatsiooniga.

Sekkumise eesmärk on soodustada põllumajanduses tegutsevate tulundusühistute koondumist tootjaorganisatsioonidesse, millest tulenevalt suureneks nende turujõud, tekiks võimalus saada erandeid konkurentsireeglitest (tunnustatud tootjaorganisatsioon võib oma liikmete nimel nende kogutoodangu või kogutoodangu osaga seoses kavandada tootmist, optimeerida tootmiskulusid, viia põllumajandustooteid turule ja pidada läbirääkimisi põllumajandustoodete tarnelepingute üle) ning tekiks võimalus programmiperioodil 2021-2027 taotleda ÜPP strateegiakavast sektoripõhiste sekkumisliikidele ettenähtud toetust.

Sekkumine tuleneb vajadusest, et kuigi üha rohkem põllumajandustootjaid on põllumajanduses tegutsevate tulundusühistutega liitumisele avatud ning selliste ühistute arv on viimastel aastatel hüppeliselt kasvanud, on probleemiks jätkuvalt ühistute väiksus. Nimelt

¹ Art. 99(a)

² Art. 99(b)

³ Art 99(c); art. 42; art.48; art. 52(2); art.60(3)

⁴ Art. 99(d)

enamik neist on vähese turujõu ning nõrga läbirääkimispositsiooniga (60%-l ühistutest on ainult kuni 5 liiget ning 82%-l ühistutest jääb müügitulu alla 2 miljoni euro) võrreldes teiste tarneahela osalistega ning selle muutmiseks on vajalik luua eeldused, mis aitaksid ühistutel koonduda ning seeläbi kasvada nii turustatava toodangu mahult kui ka liikmete arvult.

Sekkumist rakendatakse tagastamatu toetuse vormis.

Sekkumise sihtgrupiks on omavahel liituvad põllumajanduses tegutsevad tulundusühistud, kelle eesmärk on saavutada tunnustamine tootjaorganisatsioonina ning kes saavutavad selle kuni nelja aasta jooksul alates toetustaotluse rahuldamisest.

Lisaks saavad toetust taotleda põllumajanduses tegutsevad tulundusühistud, kes liituvad tunnustatud tootjaorganisatsiooniga.

Põllumajanduses tegutsevate tulundusühistute liitumise korral peab nende toetuse taotlemisele eelnenud majandusaasta müügitulude suurus kokku moodustama ühes allpool nimetatud sektoris Eestis kokkuostetavast tooraine kogusest vähemalt järgneva protsendi (protsendile vastav summa saadakse taotlemisele eelnenud kolme aasta tulemuste keskmise summa põhjal):

- Teraviljasektoris (teravili, õlikultuurid ja kaunvili) vähemalt 2% (5 000 000 eurot);
- piimandussektoris vähemalt 10% (24 000 000 eurot);
- seakasvatusektoris vähemalt 3% (2 000 000 eurot);
- veisekasvatusektoris vähemalt 9% (2 000 000 eurot);
- lamba- ja kitsekasvatusektoris vähemalt 10% (120 000 eurot);
- puuviljasektoris vähemalt 2% (100 000 eurot);
- köögiviljasektoris vähemalt 1% (100 000 eurot);
- kartulikasvatusektoris vähemalt 10% (1 000 000 eurot);
- muudes sektorites vähemalt 1% (vähemalt 100 000 eurot).

Toetatavateks tegevusteks on põllumajanduses tegutsevate tulundusühistute liitumisega ning tunnustatud tootjaorganisatsiooni loomisega kaasnevad kulud (näiteks vajaduspõhine nõustamine, sh juriidiline, kohtumiste korraldamine ning muud koostöoaspektidega seotud kulud).

Toetuse suurus on maksimaalselt 100 000 eurot, mida makstakse kahes osas. Toetuse esimene osa moodustab 50% toetuse suuruselt ning makstakse pärast toetuse määramise otsuse tegemist. Toetuse teine pool makstakse välja pärast toetuse saaja tunnustamist tootjaorganisatsioonina või põllumajanduses tegutseva tulundusühistu liitumist tootjaorganisatsiooniga. Juhul kui tunnustamist nelja aasta jooksul ei saavutata, peab toetuse saaja tagasi maksma ka toetuse esimese osa.

Toetuse suurus määratakse vastavalt tunnustatud tootjaorganisatsiooni moodustada soovivate põllumajanduses tegutsevate tulundusühistute arvule ning nende müügitulu suurusele:

- Kui tunnustatud tootjaorganisatsiooni soovivad moodustada vähemalt kaks põllumajanduses tegutsevat tulundusühistut, kelle taotlemisele eelnenud kolme aasta

müügitulude keskmine väärtus on kokku üle 1 miljoni euro, siis on toetuse summaks 50 000 eurot. Juhul kui liituvaid ühistuid on rohkem, siis suureneb toetus iga järgneva liituda soovija kohta 10 000 euro võrra, kuid toetuse maksimaalne suurus ei ületa 100 000 eurot;

- Kui tunnustatud tootjaorganisatsiooni soovivad moodustada vähemalt kaks põllumajanduses tegutsevat tulundusühistut, kelle taotlemisele eelnenud kolme aasta müügitulude keskmine väärtus on kokku alla 1 miljoni euro, siis on toetuse summaks 25 000 eurot. Juhul kui liituvaid ühistuid on rohkem, siis suureneb toetus iga järgneva liituda soovija kohta 5 000 euro võrra, kuid toetuse maksimaalne suurus ei ületa 50 000 eurot;
- Kui põllumajanduses tegutsev tulundusühistu soovib liituda tunnustatud tootjaorganisatsiooniga, siis juhul kui tootjaorganisatsiooni või tema liikmete ning põllumajanduses tegutseva tulundusühistu liitumisele eelneva kolme aasta müügitulude keskmine väärtus kokku on alla 1 miljoni euro, siis on toetuse summaks 25 000 eurot. Kui müügitulude kolme aasta keskmine väärtus on üle 1 miljoni euro, siis on toetuse summaks 50 000 eurot.

Toetuse määramise eelduseks on tegevuskava olemasolu, milles on kirjeldatud tegevused tootjaorganisatsioonina tunnustamise saavutamiseks ning eesmärgid, mida tunnustatud tootjaorganisatsioonina soovitakse saavutada. Põllumajanduses tegutseva tulundusühistu liitumisel tunnustatud tootjaorganisatsiooniga esitatakse tegevuskava, milles on kirjeldatud liitumisprotsess.

Toetust antakse ainult lävendi ületanud taotlustele paremusjärjestuse alusel. Taotlustest paremusjärjestuse moodustamiseks rakendatakse hindamiskriteeriume.